

Perustelut kustannustenjakoperusteiden ehdotetuille muutoksille vuodesta 2024 lähtien

Kustannustenjakoperusteissa on tarkat säännöt TyEL 183 §:n ja YEL 142 §:n mukaisten työeläkkeiden kustannustenjaon selvittämistä varten.

Tässä esitetyt kustannustenjakoperusteiden muutokset on valmisteltu kustannustenjakoryhmässä, jossa on edustettuina Eläketurvakeskus (ETK), eläkelaitokset ja sosiaali- ja terveysministeriö (STM). STM vahvistaa kustannustenjaon perusteet ja niissä tarvittavien kertoimien arvot ETK:n esityksestä.

Poikkeussäännös

STM on 17.2.2023 vahvistanut Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmariselle LEL-vapaakirjakannan kuolevuusperustemuutoksen 1.1.2023 alkaen. LEL-vapaakirjakanta on kertynyt ajalta ennen vuotta 2007, jolloin lyhyitä työsuhteita vakuutettiin LEL:n mukaan. TyELVpl:ssa säädetään poikkeusmenettelyistä tälle vakuutuskannalle. Niiden tavoitteena on, että kyseisestä vakuutuskannasta ei syntyisi sen vakuuttajalle merkittävää hyötyä tai haittaa.

Edellinen LEL-kuolevuusperustemuutos oli vuonna 2017 samaan aikaan TyEL-kuolevuusperustemuutoksen kanssa. LEL-kuolevuusperuste on tämän jälkeen tuottanut ylijäämää, joten Ilmarinen haki muutosta perusteeseen. Perustemuutoksen yhteydessä Ilmarisen vanhuuseläkevastuusta siirtyi vuoden 2023 alussa noin 140 miljoonan euron erä Ilmarisen tasausvastuuseen.

Tässä peruste-esityksessä on poikkeussäännös, jonka mukaan Ilmarisen tasausvastuuseen siirtynyt erä käytettäisiin perustekorolla korkoutettuna vuonna 2024 yhteisesti kustannettavien TyEL-MEL-vanhuuseläkkeiden katteeksi. Menettely toteuttaisi läpinäkyvästi LEL-vapaakirjakannalle säänneltyjä poikkeuksia.

Työeläkeyhtiöt ovat valmistelleet vastaavan muutoksen TyEL:n erityisperusteisiin. Laskuperustemuutos haettaisiin vuoden loppuun mennessä.

Kevan ja valtion välinen keskinäinen korvausliikenne

Kevan ja valtion välillä on vuoteen 2022 asti suoritettu keskinäistä korvausliikennettä eräistä eläkeoikeuksista, jotka ovat siirtyneet toisen eläkejärjestelmän piiriin kunnallistamisen tai valtiollistamisen yhteydessä vuosina 1965–1985. Korvausliikennettä koskeva selvittely on vuoteen 2022 asti hoidettu

25.10.2023

osana TyEL-MEL-VILMA-eläkeselvittelyä sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien kustannustenjakoperusteiden mukaisesti.

Keva ja valtio ovat 24.4.2023 tehneet sopimuksen korvausliikenteen päättymisestä 31.12.2022. Kustannustenjakoperusteista voidaan tarpeettomina poistaa korvausliikennettä koskevat kohdat.

Liitteenä on Kevan muistio.

TR-osuuden ennakoihin uusi tarkennusajankohta

Työllisyysrahaston osuus työeläkekustannuksista on herkkä työllisyyden suhdannemuutoksille. Esimerkiksi vuonna 2022 lopullinen TR-osuus oli noin 600 miljoonaa vaikka vuoden 2021 lopussa arvio osuudesta oli vielä yli 800 miljoonaa euroa. Lisäksi TR-osuus voi muuttua merkittävästi, jos sitä koskeviin ansiosidonnaisiin etuuksiin tulee lakimuutoksia. Esimerkiksi nykyisessä Petteri Orpon hallituksen ohjelmassa on tuollaisia kirjauksia.

Perusteeseen esitetään lisättäväksi kolmas mahdollinen TR-ennakoiden tarkennusajankohta heinäkuulle. Nykyisin TR-ennakoita voi tarkistaa loka- ja joulukuussa. Muutos on käyty läpi Työllisyysrahaston kanssa ja se kannattaa muutosta.

Muut muutokset

TyEL-MEL-eläkelaitoksen vastuulla olevan työkyvyttömyyseläkkeen rahastoidun osan laskentaan esitetään hallituksen esityksen HE 27/2023 vp mukainen vakuutuskohtaisen rajamäärän muutos.

Lisäksi peruste-esitykseen sisältyy teknisiä tarkennuksia mm. siitä, miten ennakoerät korkoutetaan ja käsitellään tarkistuserien laskennassa.

Perusteiden voimaantulosäännös

Perusteita esitetään sovellettavaksi 1.1.2024 alkaen.

Työkyvyttömyyseläkkeen eläkelaitoksen vastuulla olevan osan rajamäärää muutetaan, mikäli se tulee HE 27/2023 vp mukaisesti voimaan 1.1.2024.